

Урок 15. ГОЛОВНІ ТА ДРУГОРЯДНІ ЧЛЕНИ РЕЧЕННЯ. ДІАЛОГ

Дата _____

Клас _____

Мета: закріплювати знання учнів про підмет, присудок як граматичну основу речення; розвивати вміння визначати в реченні його основу та встановлювати зв'язок між словами в реченні, знаходити у тексті речення, що відповідають схемі; здійснити перевірку діалогічного мовлення; виховувати бережливе ставлення до природи.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ

1. Перевірка домашнього завдання (вправа 53, с. 30)

2. Письмо з пам'яті

— Запишіть вірш з пам'яті. Визначте тип речень.

Рідна мова в рідній школі!
Що бринить нам чарівніш?
Що нам ближче, і миліш,
І дорожче в час недолі?!

Олександр Олесь

3. Каліграфічна хвилинка

Вв Чч вв вч вр ве еч ер

Вдень спекотно, а ввечері кусають комарі.

Гра «П'яте "зайве"»

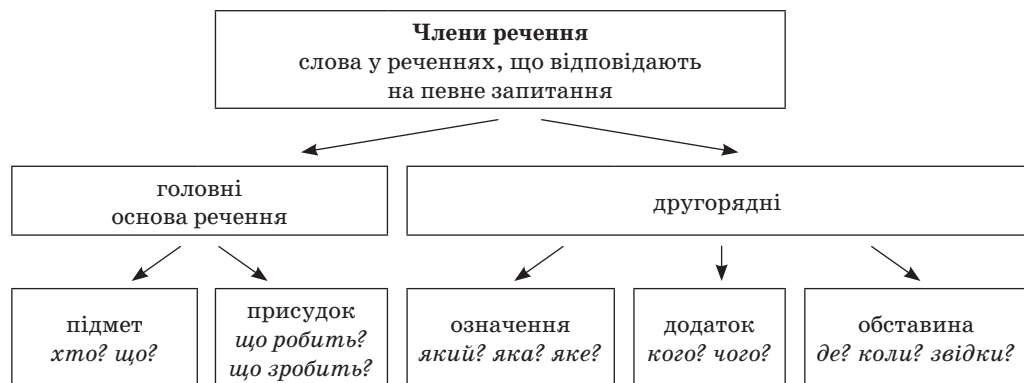
вечеря	взимку
щодня	ввечері
вечірній	влітку
повечеряти	навесні
вечоріє	восени

III. ПОВІДОМЛЕННЯ ТЕМИ ТА МЕТИ УРОКУ

— Сьогодні на уроці ми продовжимо роботу над темою «Речення»; пригадаємо, що становить граматичну основу речення; будемо встановлювати зв'язок слів у реченні за допомогою питань, а також перевіримо ваші вміння знаходити речення до поданих схем.

IV. СПРИЙМАННЯ Й УСВІДОМЛЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Бесіда за таблицею «Члени речення»

- Що таке граматична основа речення?
- На що вказує підмет? На які питання він відповідає?
- Що виражає присудок? На які питання він відповідає?
- Якими можуть бути другорядні члени речення?
- На які питання вони відповідають?

2. Виконання вправи 54 (с. 28–29)

- Читання і переказ тексту вправи.
- Пояснення правопису виділених слів: *ластів'ята*, *з'їло*.
- Встановлення зв'язку слів у першому реченні.
- Вибіркове списування з граматичним завданням.
 - До яких частин мови належать головні та другорядні члени речення?

3. Колективне виконання вправи 55 (с. 29)

- Читання тексту вправи, визначення його теми.
- Добирання заголовка до тексту.
- Визначення частин тексту.
 - Прочитайте зачин, кінцівку тексту.
- Добирання з тексту вправи речень до поданих схем. (*Настали холоди. Зірочка щипала приморожене зелене листя. Потім прийшов грудень.*)

4. Фізкультхвилинка

Зупинемо навчання час,
 Фізкультпауза у нас.
 Руки, наче крила в птаха,
 Що летить, не знає страху.
 Вгору-вниз їх підіймаю
 І доверху підлітаю.
 А тепер — метелик я,
 Рух дає мені життя.
 До плечей згорну я руки,
 Колові зроблю я рухи.
 А голівкою покрутим —
 Небезпек не має бути.
 Якщо поруч небезпека, —
 Геть втікаємо далеко.

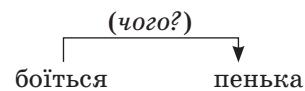
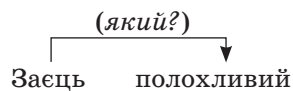
V. УЗАГАЛЬНЕННЯ Й СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ОТРИМАНИХ ЗНАЬ

1. Самостійна робота за вправою 56 (с. 29) (перше завдання)

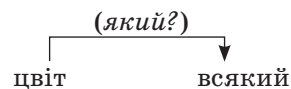
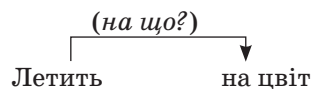
Взаємоперевірка робіт.

2. Встановлення зв'язку слів у реченні за вправою 56 (с. 29) (друге завдання)

Полохливий заєць і пенька боїться.

Бджола летить на всякий цвіт.

3. Робота з пам'яткою «Як вести діалог»

1. Дотримуйте теми й мети спілкування.
2. Під час спілкування не перебивайте співрозмовника.

3. Будуйте репліки так, щоб заохотити співрозмовника висловити власну думку.
4. Слухайте зацікавлено й доброзичливо.
5. Дбайте про те, щоб своїми висловлюваннями не образити співрозмовника.
6. Дотримуйте етикетних норм і правил поведінки під час діалогу.

4. Робота в групах

1-ша група. Складіть діалог за початком, використовуючи додаткову інформацію.

— Мар'яно, подивись на оце диво!

— Яке диво?

— Дивись, які маленькі вогники виблискують на небі!

— Ні, Михайлику, це не вогники, а зорі. А зорі — це космічні тіла. А якщо ти уважно подивишся на небо, то побачиш скупчення зірок. Це...

Цікаві факти!

Існують місця скупчення зірок. Люди «розділили» небо на 88 ділянок, назвали їх сузір'ями та дали їм імена героїв давніх міфів, легенд, казкових істот, наприклад, Козерог, Стрілець, Риби, Волопас, Телець, Мала Ведмедиця, Велика Ведмедиця. Два останніх сузір'я мають форму ківшика з ручкою.

2-га група. Складіть діалог за описаною ситуацією.

Ситуація: новенька учениця (*учень*) у класі, розмова на перерві.

Мета спілкування: познайомитися з однокласницею (*однокласником*).

Уживайте слова: з якої школи, міста, що сподобалось, найцікавіші предмети, захоплення.

3-тя група. Розіграйте діалог за прочитаним текстом.

КОШЕНЯ І МИШЕНЯ

Потоваришували кошеня і мишеня. Повернулося кошеня додому, а мама запитує: «Що за гарний запах ти із собою принесло?». Кошеня відповідає: «Так пахне мій друг мишеня!». «Дуже добре,— промовила кішка.— Коли йтимеш до свого смачного приятеля, поклич і мене!».

Або:

Потоваришували кошеня і мишеня. Повернулося мишеня додому. Мама запитує у мишеняти: «Що за гидкий запах ти принесло?». Мишенятко пояснило: «Я гралося із кошеням!». «Та це ж загибель наша!» — злякалася й розгнівалася миша.

5. Презентація складених діалогів

6. Аналіз допущених помилок

VI. ПІДСУМОК УРОКУ

Метод «Мікрофон»

- Сьогодні на уроці я навчився (*навчилася*)...
- Найбільше мені запам'яталося...
- Я зробив (*зробила*) для себе такі висновки...
- Найбільше мені сподобався діалог..., тому що...

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

Вправа 57 (с. 30).